

Raport z realizacji
Dokumentu Operacyjnego
do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz
do roku 2020
za rok 2017 i 2018

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	2
2. Charakterystyka i zmiany Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.....	3
3. Realizacja Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 – za rok 2018	9
3.1. Realizacja mierników ogólnych	9
3.2. Realizacja poszczególnych zadań zawartych w Dokumencie Operacyjnym do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.....	16
4. Podsumowanie	20

Spis tabel

Tabela 1. Zestawienie priorytetów z przedstawieniem liczby celów strategicznych, celów operacyjnych i liczby zadań wraz z planowanymi kosztami realizacji.....	5
Tabela 2. Realizacja mierników ogólnych za rok 2018	10
Tabela 3. Realizacja zadań w ramach poszczególnych priorytetów.	18

Spis wykresów

Wykres 1. Migracje w Mieście Racibórz w latach 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 i 2018.	12
Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w latach 2013 – 2018 w Raciborzu.....	14
Wykres 3. Stopa bezrobocia w Raciborzu w latach 2013-2018.....	14
Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Mieście Racibórz w latach 2013-2018.	15
Wykres 5. Liczba zrealizowanych zadań wraz z rozkładem procentowym.	18
Wykres 6. Realizacja zadań w ramach poszczególnych celów operacyjnych.	19

1. Wprowadzenie

Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 jest dokumentem określającym podstawowe kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego, opracowanym w 2013 roku przez Prezydenta Miasta Racibórz przy współpracy ekspertów z Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. Jako, że Strategia wyznacza jedynie główne cele i priorytety, zrodziła się konieczność opracowania dokumentu, który zawierałby w sobie szczegółowe zadania i działania, które pozwolą osiągnąć wyznaczone cele. W wyniku dalszych prac nad przyjęciem Strategii powstał Dokument Operacyjny do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.

Niniejszy raport wynika z faktu, że racjonalne zarządzanie polityką rozwoju powinno opierać się na „kroczącym” planowaniu strategicznym, co uzasadnia potrzebę okresowego przeglądu realizacji przyjętych celów oraz ich aktualizację. Uznając, że w okresie obowiązywania Dokumentu, zarówno w otoczeniu zewnętrznym jak i wewnętrznym, zachodzą będą realne zmiany wpływające na rozwój miasta Racibórz, uznano za zasadne i właściwe coroczne badanie realizacji zadań. Pierwszy raport powstał w 2015 roku i dotyczył realizacji mierników za 2014 rok, w 2016 roku opublikowano raport z danymi za rok 2015, a w 2017 roku raport z danymi za 2016 rok. W roku 2019 został opublikowany raport za rok 2017 oraz 2018. Raport ten zawiera zestawienie i porównanie lat 2013-2018. Monitoring Dokumentu będzie miał niewątpliwy wpływ na rozwój społeczno – gospodarczy, ponieważ w przypadku wykrycia nieprawidłowości w realizacji zadań, będzie możliwe szybkie dokonanie korekty lub podjęcie odpowiednich kroków celem osiągnięcia zamierzonego efektu.

2. Charakterystyka i zmiany Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020

Dokument Operacyjny do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 jest 18-to stronicowym dokumentem, zawierającym w sobie krótkie streszczenie Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020, misję i wizję rozwoju Raciborza do 2020 roku, treści priorytetów, celów strategicznych i celów operacyjnych oraz metodykę i etapy prac nad Dokumentem.

Zapisy Dokumentu mają spełniać misję i wizję rozwoju Raciborza:

Wizja „Racibórz 2020”

*Racibórz – miasto tradycji i nowoczesności
z innowacyjną i konkurencyjną gospodarką, własnym
klimatem i specyfiką. Otwarty na współpracę, tętniący życiem,
czysty i zielony zakątek.*

Misja spełniająca wizję

*Kreowanie atrakcyjnych warunków dla rozwoju człowieka
i biznesu w przyjaznym otoczeniu, w kontakcie z przyrodą,
historią, nauką, kulturą i rekreacją.*

Dokument Operacyjny do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020, został sporządzony w dwóch częściach. Pierwszą część stanowi opis działań dot. prac nad Strategią, mierników ogólnych, zawiera także analizę wraz z przedstawieniem danych w formie wykresów. Drugą część natomiast stanowią tabele, będące załącznikami do części opisowej, które zawierają w sobie istotę Dokumentu Operacyjnego, tj. priorytety z podziałem na cele i zadania. Każdy z priorytetów przedstawiony jest w osobnej tabeli, której kolejne kolumny opisują treść zadań, podmioty wraz z partnerami odpowiedzialne za realizację zadań,

wstępny koszt realizacji, przewidywany okres realizacji, źródło finansowania oraz wskaźniki produktu opisujące realizację zadań.

Oprócz wskaźników produktu przypisanych do poszczególnych zadań, opracowano także zestaw 10 mierników obrazujących realizację Dokumentu Operacyjnego jako całości, oraz realizację misji, wizji, a także priorytetów Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020.

Ze względu na zmieniające się uwarunkowania, Dokument Operacyjny podlega nie tylko corocznemu monitoringowi ale także cyklicznej ewaluacji. W wyniku wniosków i uwag wydziałów merytorycznych oraz Radnych Miasta Racibórz, w dniu 15 grudnia 2015 r. zespół ds. monitoring i ewaluacji Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Racibórz – Kierownika Urzędu nr RC.120-15/2015 z dnia 15 marca 2015 r., wyraził przychylną opinię dot. wniesienia następujących korekt w Dokumencie:

- Wprowadzenie zmian w miernikach obrazujących realizację zadań zawartych w Dokumencie Operacyjnym, o które to zmiany wnioskowały komórki organizacyjne Urzędu Miasta Racibórz. Wydziały zaproponowały bardziej adekwatne mierniki, lepiej obrazujące stopień realizacji zadań.
- Wprowadzenie zmian w treści poszczególnych zadań, wynikających z aktualizacji nazw zadań planowanych do wpisania w Regionalne Inwestycje Terytorialne.
- Dopisanie zadania dot. budżetu obywatelskiego, na skutek interpelacji zgłoszonej przez Radnego Miasta Racibórz.
- Zaktualizowanie treści dokumentu wraz z dostosowaniem do wniesionych zmian.

W dniu 16 grudnia 2015 r. nowa wersja Dokumentu Operacyjnego została przekazana wszystkim pracownikom Urzędu Miasta, Radnym Miasta Racibórz oraz upubliczniona na stronach internetowych Urzędu Miasta.

Ponownej korekty Dokumentu Operacyjnego dokonano na początku 2017 roku, na skutek ewaluacji przeprowadzonej pod koniec roku 2016. Najważniejszą zmianą było wprowadzenie 18-tu nowych zadań, które są niezwykle istotne ze względu na rozwój społeczno – gospodarczy Miasta Racibórz. Wśród zadań tych znalazła się m.in., budowa tzw. TBS-ów, organizacja obchodów 800-lecia Raciborza, budowa centrum ratowniczego, zadania dotyczące rozwoju przedsiębiorczości w mieście czy też nowe projekty Państwowej Wyższej Szkoły

Zawodowej. Ponadto dokonano korekty kwot planowanych na realizację niektórych zadań i skorygowano mierniki.

Dokument w zaktualizowanej wersji składa się z:

- 3 priorytetów,
- 12 celów strategicznych,
- 43 celów operacyjnych,
- 130 zadań (pierwotnie było 114).

Priorytet I - *Rozwój przestrzenny, funkcjonalny i gospodarczy Raciborza*, składa się z 5 celów strategicznych, 19 celów operacyjnych i 52 zadań. Priorytet II – *Rozwój edukacji i kultury*, posiada tylko 3 cele strategiczne 10 celów operacyjnych i 31 zadań. Natomiast priorytet III – *Jakość życia mieszkańców*, składa się z 4 celów strategicznych, 14 celów operacyjnych i 47 zadań. Liczba celów i zadań w każdym priorytecie została tak dobrana, aby w pełni wykorzystać możliwości rozwojowe Miasta.

Zestawienie liczby zadań, liczby celów operacyjnych i środków finansowych planowanych na realizację poszczególnych priorytetów przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Zestawienie priorytetów z przedstawieniem liczby celów strategicznych, celów operacyjnych i liczby zadań wraz z planowanymi kosztami realizacji.

Element dokumentu operacyjnego	Treść priorytetu/celu strategicznego/celu operacyjnego	Kwota	Liczba zadań	Liczba celów operacyjnych
Dokument operacyjny		1 099 545 804,39	130	43
PRIORYTET I	Rozwój przestrzenny, funkcjonalny i gospodarczy Raciborza	967 080 699,95	52	19
Cel strategiczny	Dobre skomunikowanie miasta	877 385 308,00	12	3
Cel operacyjny	Modernizacja wybranych dróg łączących miasto z autostradą A4 i A1 oraz drogami ekspresowymi	17 495 308,00	5	
Cel operacyjny	Wyprowadzenie tranzytu poza wewnętrzny układ komunikacyjny miasta oraz rozbudowa infrastruktury w mieście	853 400 000,00	4	
Cel operacyjny	Dobra sieć połączeń kolejowych w subregionie oraz modernizacja transportu publicznego	6 500 000,00	3	

Tabela 1. Cd.

Cel strategiczny	Stworzenie warunków do inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości	31 426 197,15	15	6
Cel operacyjny	Doskonalenie systemu zachęt do inwestowania i animacja przedsiębiorczości	500 000,00	4	
Cel operacyjny	Instytucjonalne wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw	450 000,00	3	
Cel operacyjny	Wyznaczenie i uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych oraz rozwój Specjalnej Strefy Ekonomicznej	14 676 197,15	2	
Cel operacyjny	Wykorzystanie nowych źródeł finansowania działalności inwestycyjnej, w tym PPP, klastry	100 000,00	2	
Cel operacyjny	Wspieranie rozwoju sektora usług turystycznych, w tym parków tematycznych	90 000,00	2	
Cel operacyjny	Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej	15 610 000,00	2	
Cel strategiczny	Nowoczesne technologie i ekologia	53 238 869,80	11	3
Cel operacyjny	Stworzenie warunków do rozwoju sektora odnawialnych źródeł energii	1 175 000,00	3	
Cel operacyjny	Wykorzystanie żyznych gleb i tradycji rolniczych oraz wsparcie sektora produkcji żywności ekologicznej	550 000,00	2	
Cel operacyjny	Poprawa stanu środowiska oraz wspieranie działań ekologicznych	51 513 869,80	6	
Cel strategiczny	Promocja miasta	2 360 325,00	9	4
Cel operacyjny	Umocnianie pozycji Raciborza jako silnego ośrodka Subregionu Zachodniego województwa śląskiego	510 325,00	1	
Cel operacyjny	Promocja terenów inwestycyjnych	650 000,00	4	
Cel operacyjny	Kształtowanie marki i promocja wizerunku miasta, w tym wykorzystanie znanych postaci	780 000,00	2	
Cel operacyjny	Promocja produktów i marek lokalnych	420 000,00	2	
Cel strategiczny	Wykorzystanie transgranicznego położenia	2 670 000,00	5	3
Cel operacyjny	Wzrost znaczenia Euroregionu Silesia	0,00	1	
Cel operacyjny	Wykorzystanie programów transgranicznych i strukturalnych	2 250 000,00	2	
Cel operacyjny	Inicjowanie i wzmacnianie partnerstw	420 000,00	2	
PRIORYTET II	Rozwój edukacji i kultury	22 934 000,00	31	10
Cel strategiczny	Rozwój Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej	5 230 000,00	7	3
Cel operacyjny	Wzmacnianie potencjału kadry naukowej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej	410 000,00	3	
Cel operacyjny	Wspieranie współpracy z ośrodkami naukowymi, otoczeniem biznesu i samorządem w kraju i za granicą	120 000,00	2	
Cel operacyjny	Wspieranie rozwoju bazy naukowo-dydaktycznej PWSZ	4 700 000,00	2	

Tabela 1. Cd.

Cel strategiczny	Tworzenie warunków dla rozwoju edukacji	6 780 000,00	8	3
Cel operacyjny	Cyfryzacja procesu nauczania w gminnych placówkach oświatowych	300 000,00	2	
Cel operacyjny	Promowanie rozwoju Szkoły Mistrzostwa Sportowego oraz Szkoły Muzycznej	3 730 000,00	3	
Cel operacyjny	Wsparcie bazy dydaktycznej oraz infrastrukturalnej gminnych szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych	2 750 000,00	3	
Cel strategiczny	Kultura i pielęgnowanie dziedzictwa historycznego Raciborza / 10 wieków tradycji	10 924 000,00	16	4
Cel operacyjny	Poprawa dostępu mieszkańców do dóbr kultury	8 170 000,00	6	
Cel operacyjny	Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze kultury	550 000,00	2	
Cel operacyjny	Pielęgnowanie dziedzictwa historycznego i wielokulturowości	424 000,00	4	
Cel operacyjny	Kreowanie nowych atrakcji o znaczeniu ponadregionalnym w oparciu o istniejącą infrastrukturę	1 780 000,00	4	
PRIORYTET III	Jakość życia mieszkańców	109 531 104,44	47	14
Cel strategiczny	Wzmacnianie potencjału ludnościowego Miasta - przyjeźdź i zostań w Raciborzu	39 920 723,55	13	3
Cel operacyjny	Tworzenie warunków do budowy bazy mieszkaniowej – wielorodzinnej i jednorodzinnej	34 605 795,70	6	
Cel operacyjny	Tworzenie warunków do poprawy zdrowia mieszkańców i zabezpieczenia społecznego	3 133 334,27	4	
Cel operacyjny	Wspieranie inicjatyw aktywizujących osoby niepełnosprawne	2 181 593,58	3	
Cel strategiczny	Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście	4 313 414,96	9	2
Cel operacyjny	Rozbudowa infrastruktury ochrony i zabezpieczenia ludności, w tym przeciwpowodziowego	3 737 414,96	7	
Cel operacyjny	Przeciwdziałanie skutkom zmian klimatycznych	576 000,00	2	
Cel strategiczny	Atrakcyjne warunki dla spędzania wolnego czasu	44 166 965,93	17	6
Cel operacyjny	Zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej, w tym rewitalizacja centrum miasta	12 266 965,93	2	
Cel operacyjny	Dbłość o zasoby przyrodnicze, w tym rewitalizacja terenów zieleni miejskiej	2 650 000,00	3	
Cel operacyjny	Rozwój bazy wypoczynkowej oraz bazy sportowej i rekreacyjnej	21 700 000,00	5	
Cel operacyjny	Wzrost znaczenia turystyki weekendowej i sentymentalnej	7 100 000,00	4	
Cel operacyjny	Promocja turystyczna miasta	400 000,00	2	

Tabela 1. Cd.

Cel operacyjny	Wykorzystanie walorów przyrodniczych Odry, w tym stworzenie warunków do powstawania przystani wodnych i szlaków	50 000,00	1	
Cel strategiczny	Usprawnienie zarządzania miastem	21 130 000,00	8	3
Cel operacyjny	Stworzenie narzędzi do monitoringu i ewaluacji strategii	0,00	2	
Cel operacyjny	Pobudzenie do aktywności społecznej i obywatelskiej, w tym współpraca z organizacjami pozarządowymi	20 400 000,00	3	
Cel operacyjny	Inteligentne rozwiązania informacyjne w mieście – wykorzystanie nowych technologii teleinformatycznych	730 000,00	3	

Źródło: Dokument Operacyjny do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 – wersja obowiązująca na dzień 24.09.2018 r.

Dokument Operacyjny do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020, jest zatem dokumentem szczegółowo opisującym proceder, kroki i działania, ukierunkowane na rozwój społeczno-gospodarczy Miasta Racibórz. Ponadto jest dokumentem elastycznym, który podlega corocznej ocenie oraz cyklicznej ewaluacji. Konkretnie działania wpisane w Dokument, mierzone za pomocą precyzyjnie dobranych mierników, odpowiadają bieżącym potrzebom mieszkańców Raciborza. Coroczny pomiar wskaźników, uwzględniający okresowe dane, który planowany jest w każdym roku kalendarzowym, pozwoli na bieżącą kontrolę przebiegu i realizacji zadań.

3. Realizacja Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 – za rok 2018

Na przełomie kwietnia - maja 2018 r. powstał piąty Raport z realizacji Dokumentu, który obrazuje, jakie zadania przyjęte w Dokumencie udało się zrealizować lub jakie prace zostały rozpoczęte w ponad trzyletnim okresie jego obowiązywania.

Od stycznia 2019 roku rozpoczęło się zbieranie danych dotyczących realizacji zadań zapisanych w Dokumencie za rok 2018. Proces zbierania danych, podobnie jak w latach ubiegłych okazał się niezwykle czasochłonny. Nie wszystkie dane udało się zebrać, ze względu na publikacje mierników przez organy zewnętrzne w drugim półroczu każdego roku. Część danych wymagała ponownej weryfikacji ze strony wydziałów, jak i jednostek zewnętrznych ze względu na ich niekompletność.

3.1. Realizacja mierników ogólnych

Próbując zobrazować w jaki sposób realizacja zadań zawartych w Dokumencie Operacyjnym jak i w Strategii wpłynęła faktycznie na poprawę warunków życia i rozwój Miasta Racibórz zebrano dane dla 10 mierników ogólnych:

- 1) Liczba mieszkańców z wyróżnieniem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.
- 2) Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały.
- 3) Liczba osób pracujących.
- 4) Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych i stopa bezrobocia.
- 5) Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej.
- 6) Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto.
- 7) Zasoby mieszkaniowe – liczba mieszkań i liczba mieszkań oddanych do użytkowania.
- 8) Dochody budżetu gminy i dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca.
- 9) Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze z wyróżnieniem sektora prywatnego.
- 10) Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza.

Realizację mierników, przedstawia tabela nr 2, która uwzględnia dane za lata 2014 – 2018 oraz dane z roku bazowego 2013. W tabeli ujęto również zmiany zarówno liczbowe, jak i procentowe (dane przedstawione zostały na podstawie danych GUS).

Tabela 2. Realizacja mierników ogólnych za rok 2018

Miernik		2014	2015			2016					2017					2018					2019					
		Dane wyjściowe (2013)	Dane za 2014	Różnica w porównaniu do roku poprzedniego	Zmiana w %	Dane za 2015	Różnica w porównaniu do roku poprzedniego	Różnica w porównaniu do roku bazowego 2013	Zmiana w % (porównanie z rokiem poprzednim)	Zmiana w % (porównanie z rokiem bazowym)	Dane za 2016	Różnica w porównaniu do roku poprzedniego	Różnica w porównaniu do roku bazowego 2013	Zmiana w % (porównanie z rokiem poprzednim)	Zmiana w % (porównanie z rokiem bazowym)	Dane za 2017	Różnica w porównaniu do roku poprzedniego	Różnica w porównaniu do roku bazowego 2013	Zmiana w % (porównanie z rokiem poprzednim)	Zmiana w % (porównanie z rokiem bazowym)	Dane za 2018	Różnica w porównaniu do roku poprzedniego	Różnica w porównaniu do roku bazowego 2013	Zmiana w % (porównanie z rokiem poprzednim)	Zmiana w % (porównanie z rokiem bazowym)	
Liczba mieszkańców z wyróżnieniem liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców	52774	52190	-584	-1,11%	51498	-692	-1276	-1,33%	-2,42%	51093	-405	-1681	-0,79%	-3,19%	50 647	-446	-2 127	-0,87%	-4,03%	50 124	523	-2 650	-1,03%	-5,02%	
	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	36829	36352	-477	-1,30%	35839	-513	-990	-1,41%	-2,69%	35316	-523	-1513	-1,46%	-4,11%	34 709	-607	-2 120	-1,72%	-5,76%	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.					
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały		449 napływ 515 odpływ -66 saldo	422 napływ 557 odpływ -135 saldo	-69	-	104,55 %	441 napływ 518 odpływ -77 saldo *****	58	-11	57,03 %	-16,66 %	427 napływ 555 odpływ -128 saldo	-51	-62	-66,23 %	-93,93 %	437 napływ 456 odpływ -19 saldo	109	47	85,15 %	71,12%	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.				
Liczba osób pracujących *		16297 30,88%	16764 32,12%	467	2,86%	16123 31,30%	-641	-174	-3,82%	-1,07%	16240 31,78%	117	-57	0,73%	-0,35%	18 981 37,48%	2741	2684	16,88 %	16,47%	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.					
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych i stopa bezrobocia	Liczba osób bezrobotnych	1780	1656	-124	-6,97%	1444	-212	-336	-12,80 %	-18,88 %	1356	-88	-424	-6,09%	-23,82 %	1095	-261	-685	-19,25 %	-38,48%	972	-123	-808	-11,23 %	-45,39 %	
	Stopa bezrobocia**	9,14%	8,11%	1,03pkt %	-11,27%	7,10%	-1,01 pkt%	-2,04 pkt%	-12,45 %	-22,32 %	6,67%	-0,43 pkt%	-2,47 pkt%	-6,06%	-27,02 %	5,60%	-1,07 pkt%	-3,54 pkt%	-16,04 %	-38,73%	4,64%	-0,96 pkt%	-4,5pkt%	-0,17%	-49,23 %	
Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej		756	735	-21	-2,78%	729	-6	-27	-0,82%	-3,57%	721	-8	-35	-1,10%	-4,63%	734	13	-22	1,80%	-2,91%	881	147	125	20,03 %	16,53 %	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (zł) **		3422,6	3579,2	156,6	4,58%	3735,23	156,03	312,63	4,36%	9,13%	3864,61	129,38	442,01	3,46%	12,91 %	4143,91	279	721	7,23%	21,07%	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.					
Zasoby mieszkaniowe - liczba mieszkań i liczba mieszkań oddanych do użytkowania	Liczba mieszkań komunalnych	3333	3270	-63	-1,89%	3204	-66	-129	-2,02%	-3,87%	3093	-111	-240	-3,46%	-7,20%	2997	-96	-336	-3,10%	-10,08%	2861	-136	-472	-4,54 %	-14,16 %	
	Liczba mieszkań oddanych do użytkowania	3184	co 2 lata	-	-	3058	brak danych za rok poprzedni	-126	brak danych za rok poprzedni	-3,96%	2924	-134	-260	-4,38%	-8,17%	2833	-91	-351	-3,11%	-11,02%	2678	-155	-506	-5,47 %	-15,89 %	

Tabela 2. c.d.

Dochody budżetu gminy i dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca	Dochody budżetu gminy (zł)	153 413 530,85	169 167 637,53	15 754 106,68	10,27%	158 205 378,00	-10 962 259,53	4 791 847,15	-6,48%	3,12%	183 573 688,61	25 368 310,61	30 160 157,76	16,04 %	19,66 %	197 185 588,07	13 611 899	43 772 057	7,41%	28,53%	207 751 923,90	10 566 335,83	54 3 38,05	5,36%	35,42 %
	Dochody budżetu gminy na 1 mieszkańca (zł)	2 906,991	3 241,38	334,39	11,50%	3 072,07	-169,31	165,08	-5,22%	5,68%	3 592,93	520,86	520,86	16,95 %	17,92 %	3 893,33	300	986	8,36%	33,93%	4 144,76	251,43	1 237,77	6,46%	42,58 %
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze z wyróżnieniem sektora prywatnego	Liczba podmiotów gospodarki narodowej	5380	5329	-51	-0,95%	5223	-106,00	-157,00	-1,99%	-2,92%	5138	-85,00	-242,00	-1,63%	-4,50%	5116	-22	-264	-0,43%	-4,91%	5040	-76	-340	-1,49%	-6,32%
	Liczba podmiotów gospodarki narodowej - sektor prywatny	5092	5054	-38	-0,75%	4928	-126,00	-164,00	-2,49%	-3,22%	4833	-95,00	-259,00	-1,93%	-5,09%	4817	-16	-275	-0,33%	-5,40%	4742	-75	-350	-1,56%	-6,87%
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza ****	Emisja (t/r)	177 pyły 109431 gazy	174 pyły 87545 gazy	-3 pyły -21886 gazy	-1,69% -19,99%	166 pyły 93894 gazy	-8 pyły 6349 gazy	-11 pyły -15537 gazy	-4,59% 7,25%	-6,21% -14,19 % gazy	117 pyły 99836 gazy	-49 pyły 5942 gazy	-60 pyły -9595 gazy	- 29,51 % pyły 6,32 % gazy	- 33,89 % pyły -8,78 % gazy	169 pyły 98 912 gazy	52 pyły -924 gazy	-8 pyły -10519 gazy	44,45 % pyły -0,935 % gazy	-4,52% -9,61% gazy	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.				
	Redukcja w % ***	97,6 pyły 43,4 gazy	97,4 pyły 31,3 gazy	-0,2 pkt % -12,1 pkt %	-12,19 -27/88	97,9 pyły 26,8 gazy	0,5 pkt % -4,5 pkt %	0,3 pkt % -16,6 pkt %	0,51 -37,19	0,30 -38,24	98,1 pyły 36,0 gazy	0,2 pkt % 9,2 pkt %	0,5 pkt % -7,4 pkt %	0,2 34,32	0,5 -17,05	97,5 pyły 26,7 gazy	-0,6 pkt % -9,3 pkt %	-0,1 pkt % -16,7 pkt %	-0,6 -34,83	-0,1 -38,48	Dane za rok 2018 pojawią się w drugiej połowie roku 2019.				

* Bez pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach

** dla Powiatu Raciborskiego (średnia z 12 miesięcy)

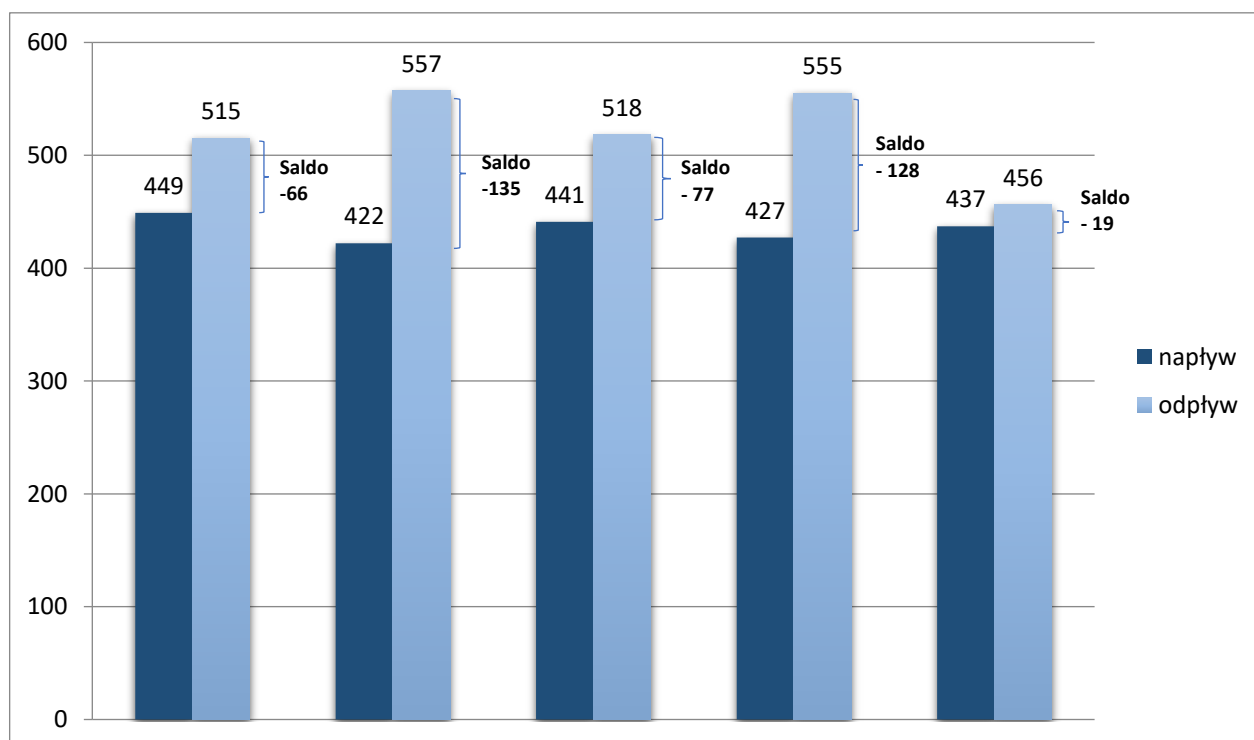
*** Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń

**** Dotyczy zakładów szczególnie uciążliwych

***** Bez migracji zagranicznych (brak danych w GUS)

Malejąca liczba mieszkańców ogółem oraz malejąca liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym jest co do zasady zjawiskiem negatywnym. Należy tu jednak zwrócić uwagę na fakt, że nie tylko Miasto Racibórz boryka się z problemem malejącej liczby ludności – zjawisko to dotyka całego kraju, podregionu rybnickiego i miast będących w pobliżu Raciborza. Zadania wpisane w Dokument Operacyjny mają na celu przyciągnięcie ludzi do Miasta Racibórz celem osiedlenia się na stałe.

Drugim miernikiem są migracje ludności, przy czym miernik ten jest ściśle powiązany, z oczywistych przyczyn, ze wskaźnikiem omówionym wcześniej. Saldo migracji w Raciborzu balansuje pomiędzy -19 a -135 i utrzymuje ujemną wartość. Nie są znane dane dotyczące migracji za rok 2018. Informacje te będą opublikowane przez Główny Urząd Statystyczny dopiero w drugiej połowie 2019 roku. Saldo migracji w latach 2013 - 2017 obrazuje wykres nr 1.

Wykres 1. Migracje w Mieście Racibórz w latach 2013, 2014, 2015, 2016, 2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.stat.gov.pl/bdl

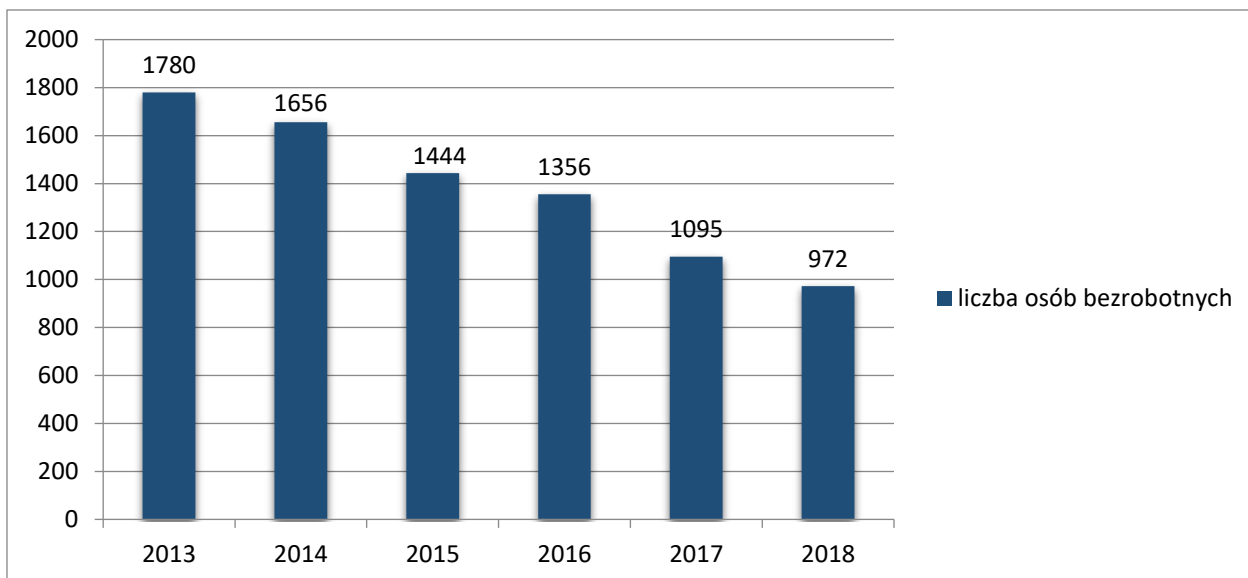
W 2017 roku wzrosła liczba osób pracujących, w porównaniu do roku poprzedniego aż o 2741 osób. Warto tu podkreślić, że stosunek liczby osób pracujących do liczby mieszkańców w porównaniu do roku bazowego wzrósł o 6,6 pkt % (w roku 2013 wynosił 30,88%, zaś w roku 2017 37,48% mieszkańców Raciborza podejmowało się pracy zarobkowej). W związku z powyższym miernik może być w bieżącym raporcie zakwalifikowany jako zdecydowanie pozytywny.

Kolejne mierniki przedstawiają pozytywny obraz świadczący o rozwoju społeczno – gospodarczym Miasta Racibórz. Pozytywnym zjawiskiem jest bowiem malejące w Raciborzu bezrobocie, o którym świadczą dwa mierniki:

- malejąca liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne (w roku 2015 aż 212 osób mniej było zarejestrowanych w PUP niż w roku 2014 i aż 336 osób mniej niż w roku 2013, w roku 2016 zarejestrowanych było 88 osób mniej niż w roku 2015 oraz 424 osoby mniej niż w roku bazowym, w roku 2017 zarejestrowanych było 261 osób mniej niż w roku poprzednim i o 685 osób mniej niż w roku bazowym, znowu w roku 2018 liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła o 123 osoby mniej w stosunku do roku 2017 i o 808 osób mniej w stosunku do roku bazowego. W porównaniu do roku bazowego bezrobocie spadło o ponad 45 %.),
- malejąca stopa bezrobocia (spadek o aż o 4,5 pkt % w porównaniu z rokiem bazowym 2013).

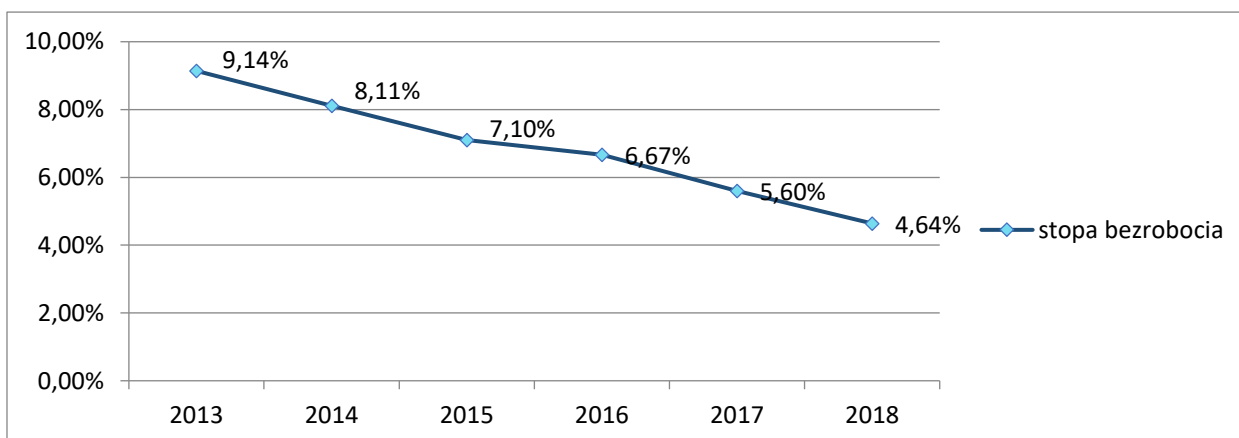
O ile na malejącą liczbę osób bezrobotnych poniekąd ma wpływ malejąca liczba mieszkańców ogółem, o tyle malejąca stopa bezrobocia jest już bardzo precyzyjnym miernikiem, który klarownie pokazuje, że faktyczne bezrobocie w Raciborzu spada w stałym tempie około 1 pkt% na rok. Malejącą liczbę osób bezrobotnych przedstawia wykres 2, zaś malejącą stopę bezrobocia wykres 3.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych w latach 2013 – 2018 w Raciborzu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu.

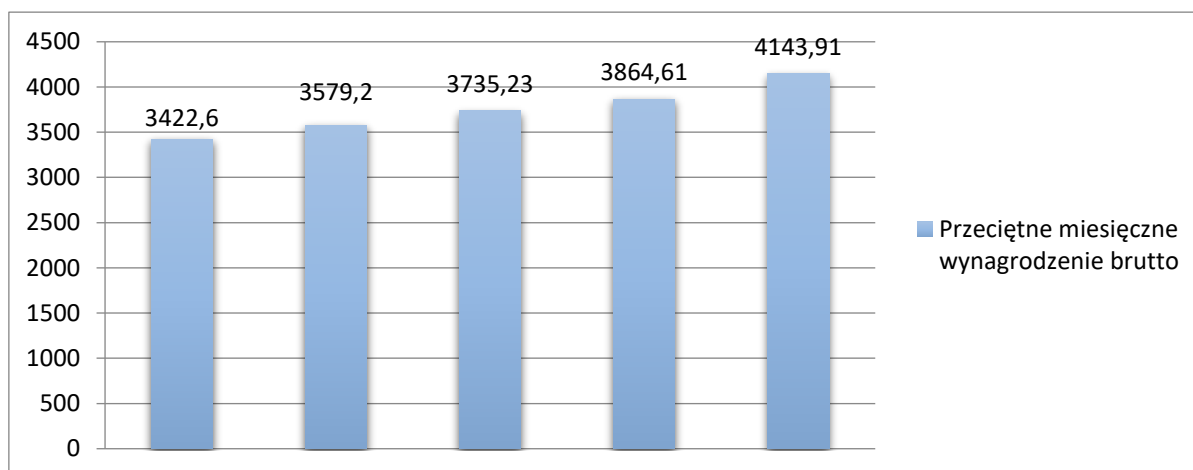
Wykres 3. Stopa bezrobocia w Raciborzu w latach 2013-2018.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Raciborzu.

W roku 2018 liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, w porównaniu do roku 2013 wzrosła, wsparcia OPS potrzebowali o 125 rodzin więcej.

W roku 2017 ponownie wzrosło przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, przy czym wzrost nastąpił o 721 zł w porównaniu z rokiem 2013. Zjawisko to jest traktowane

pozytywnie, ponieważ wzrost wynagrodzeń pociąga za sobą wzrost wydatków konsumpcyjnych społeczeństwa, a to z kolei napędza gospodarkę. Dane za rok 2018 będą udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny w drugim półroczu 2019 r. Wzrost poziomu wynagrodzeń w latach 2013-2017 obrazuje wykres nr 4.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Mieście Racibórz w latach 2013-2017.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

Pozytywnie interpretowanym miernikiem jest też malejąca w Raciborzu liczba mieszkań komunalnych. Jest to zjawisko pozytywne, gdyż sprzedaż mieszkań komunalnych w ręce prywatne jest ekonomicznie uzasadniona i dobrze wpływa na budżet gminy. Ilość mieszkań komunalnych na przestrzeni omawianych 5 lat zmniejszyła się z 3333 w roku bazowym do 2861 w roku 2018.

Kolejnym miernikiem, który w 2018 r. uległ poprawie są dochody budżetu gminy, w tym dochody budżetu gminy na jednego mieszkańca. Dane za 2018 r. pokazują wzrost dochodów w stosunku do roku bazowego o kwotę 54 338 393,05 zł co daje wzrost o 35,42%. Dochody budżetu gminy na jednego mieszkańca wzrosły na przestrzeni lat o 42,58%.

Miernikiem świadczącym o negatywnej sytuacji w Raciborzu jest liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze z wyróżnieniem sektora prywatnego. Skala zjawiska jest jednak niewielka. W porównaniu bowiem do roku 2017 liczba podmiotów gospodarki narodowej spadła o 1,49%, zaś w sektorze prywatnym o 1,56%. W porównaniu natomiast do roku bazowego 2013, spadki wyniosły odpowiednio 6,32% oraz 6,87%. Problem ten można

powiązać z malejącą liczbą mieszkańców, gdyż im mniej mieszkańców, tym hipotetycznie mniej podmiotów gospodarki narodowej zwłaszcza w sektorze prywatnym. Aby zachęcić przedsiębiorców do prowadzenia swej działalności na terenie Raciborza, Miasto na bieżąco podejmuje odpowiednie kroki. Wdraża Program Wspierania Przedsiębiorczości, co ma na celu osiągnięcie pozytywnego efektu w postaci ożywienia rynku oraz przedsiębiorczości w Raciborzu.

Ostatnim miernikiem, którego interpretacja nie jest jednoznaczna jest emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza. Pozytywnie można oceniać zjawisko stale zmniejszającej się emisji pyłów przy jednocześnie wzrastającym poziomie ich redukcji. Jednocześnie mniejsza jest redukcja gazów w stosunku do roku bazowego oraz poprzedniego. Przy tak różnych wynikach poziomu emisji i redukcji zarówno gazów jak i pyłów ciężko jest jednoznacznie zakwalifikować wskaźnik jako pozytywny lub negatywny, stąd też wyniki przedmiotowego miernika uznano za neutralne.

Podsumowując wszystkie 10 mierników można stwierdzić, że Miasto Racibórz zmierza w dobrym kierunku, sprzyjającym osiągnięciu misji i wizji zawartej w Strategii.

3.2. Realizacja poszczególnych zadań zawartych w Dokumencie Operacyjnym do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020

Najważniejszym elementem obrazowania realizacji Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 jest coroczny pomiar mierników, przypisanych do każdego zadania. Mierniki te obrazują w jakim stopniu dane zadanie udało się zrealizować.

Tabela zawierająca wszystkie priorytety wraz z zadaniami i poziomem ich realizacji stanowi załącznik do niniejszego raportu. Składa się ona z dwóch rodzajów kolumn:

- a) pierwszego, w którym zapisana została treść zadań Dokumentu Operacyjnego, planowany okres ich realizacji, szacowana wartość zadania oraz mierniki,
- b) drugiego z podziałem na lata, który został podzielony na 4 mniejsze kolumny: dane pośrednie, wartość wskaźnika, procent realizacji zadania oraz dodatkowy komentarz.

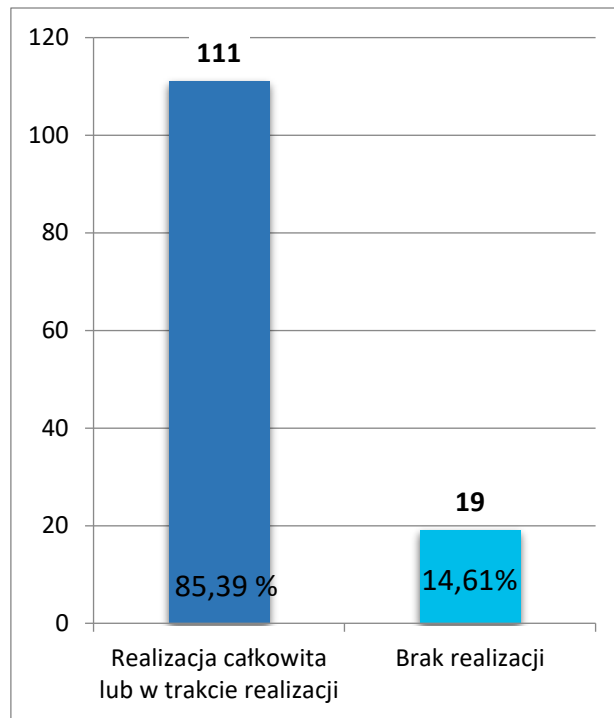
W kolumnie „dane pośrednie” zapisane zostały wszystkie dane i informacje,

niezbędne do obliczenia wskaźnika, lub też wyszczególnienie poszczególnych elementów składających się na miernik (w zależności od rodzaju miernika). W przypadku mierników z kategorii „TAK/NIE”, w kolumnie tej nie wprowadzono żadnych zapisów. Kolejna kolumna „wartość wskaźnika” zawiera szczegółowe obliczenia mierników lub mierniki w odniesieniu do roku bazowego 2013. W przypadku mierników z kategorii „TAK/NIE” wpisano odpowiednio czy zadanie zostało zrealizowane czy też nie, zaś w przypadku zadań niezrealizowanych, wpisano 0 lub 0% w zależności od rodzaju miernika. Kolejna kolumna „procent realizacji zadania” przedstawia w jakim stopniu określone zadanie zostało zrealizowane. W kolumnie tej możliwych jest kilka rodzajów zapisów:

- 100 % - w przypadku zadań całkowicie zrealizowanych i ostatecznie zakończonych,
- 0 % - w przypadku zadań, których realizacja nie została jeszcze rozpoczęta,
- 70 % - w przypadku zadań, które zostały rozpoczęte, lecz ciężko określić ich procentową realizację (100 % / 7 lat obowiązywania strategii = około 70% na pięć lat wdrażania Dokumentu),
- wartość % - przedstawia poziom realizacji zadań, dla których da się precyzyjnie obliczyć, jaka część zadania została zrealizowana.

Ostatnia kolumna powstała w celu wprowadzania dodatkowych komentarzy. Komentarze te przedstawiają dodatkowe opisy realizowanych zadań, tłumaczenia dla osiągniętych mierników, lub też dodatkowe, istotne informacje.

Wszystkie zadania przewidziane do realizacji zarówno w latach ubiegłych jak i w 2018 roku są sukcesywnie realizowane. W obowiązującej strategii ujętych jest 130 zadań obejmujących projekty z różnych dziedzin życia stanowiących odzew na potrzeby mieszkańców. Aktualnie w Mieście Racibórz realizowanych jest 93 projektów, zakończonych zadań jest 18, natomiast pozostałe projekty (tj. 19 zadań) są na etapie przygotowawczym do realizacji w latach następnych. Ze względu na różnorodność zadań oraz konieczność ich wartościowania i obowiązkiem zaspokajania podstawowych potrzeb mieszkańców miasta, wszystkie zadania realizowane są w miarę możliwości finansowych i technicznych. Stopień realizacji zadań w 2018 roku oraz rozkład procentowy obrazuje wykres nr 5.

Wykres 5. Liczba zrealizowanych zadań wraz z rozkładem procentowym.

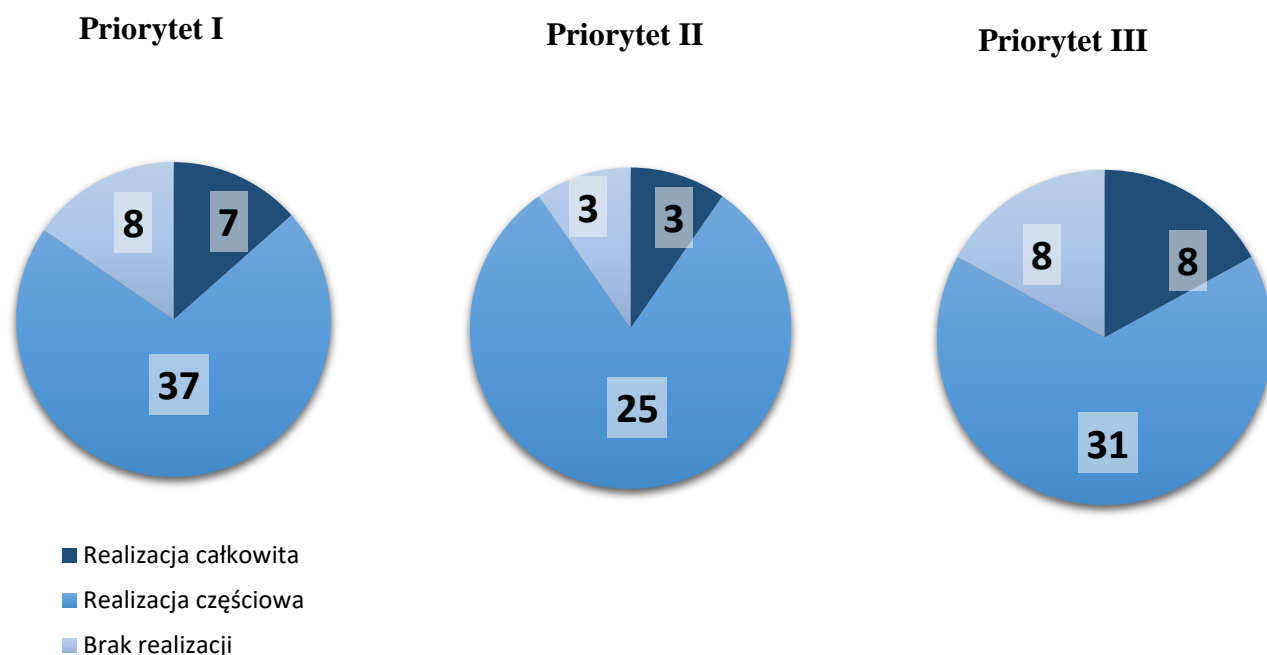
Źródło: Opracowanie własne.

Realizacja zadań w ramach poszczególnych priorytetów przedstawiona jest w tabeli nr 3 oraz na wykresie nr 6.

Priorytet	Realizacja		
	Zadanie zakończone	W trakcie realizacji	Brak realizacji
Priorytet I	7	37	8
Priorytet II	3	25	3
Priorytet III	8	31	8

Tabela 3. Realizacja zadań w ramach poszczególnych priorytetów.

Źródło: Opracowanie własne.

Wykres 6. Realizacja zadań w ramach poszczególnych celów operacyjnych.

Zadania całkowicie zrealizowane na przestrzeni lat 2014-2018 zostały zaznaczone w tabeli będącej załącznikiem do Raportu, kolorem zielonym. Wśród zadań zrealizowanych i zakończonych w latach 2017 i 2018 wymienić należy:

- 1) Modernizacja drogi 919 – dojazd do autostrady A4,
- 2) Remont Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej wraz z dostosowaniem dla osób niepełnosprawnych jako likwidacja istotnych problemów społecznych na terenie Miasta Racibórz,
- 3) Organizacja obchodów 800-lecia Miasta Racibórz,
- 4) Zabudowa nieruchomości przy ul. Przejazdowej w Raciborzu w formule TBS,
- 5) Budowa boisk sportowych o charakterze środowiskowym na terenie Miasta Racibórz.

4. Podsumowanie

Reasumując zapisy Raportu z realizacji Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020 **za rok 2018**, zauważalny jest znaczący postęp realizacji zadań, których podmiotem realizującym jest Miasto Racibórz i inne podmioty takie, jak np. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu. Przedmiotowy Raport w oparciu o mierniki ogólne obrazuje, że sytuacja w mieście stopniowo zmienia się na lepsze. Niewątpliwie pewne strefy działalności wymagają wprowadzenia sukcesywnych zmian w Mieście, co z pewnością będzie miało bezpośredni wpływ na dalszą realizację zadań zawartych w Dokumencie Operacyjnym.

Aktualnie na 130 zadań wskazanych w strategii, realizowanych lub w trakcie realizacji jest ponad 85%. Na realizację zadań pozostał jeszcze półtora roku (2019-2020) z planowanych 7 lat. Zakładając utrzymanie dotychczasowych trendów, przy jednoczesnym wdrożeniu odpowiednich działań, w tym głównie w zakresie polityki demograficznej, istnieje duże prawdopodobieństwo, że Dokument zrealizowany zostanie w stopniu wysokim, co przyczyni się do osiągnięcia założonych celów strategii i tym samym rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta Racibórz.

Kolejny Raport z realizacji Dokumentu Operacyjnego do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz do roku 2020, będzie opracowany jesienią roku 2020 i będzie przedstawiał realizację zadań za rok 2019.

Załącznik do
Raportu z realizacji
Dokumentu Operacyjnego
do Aktualizacji Strategii Rozwoju Miasta Racibórz
do roku 2020
za rok 2018

